

Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes, Flå

HALLINGHELSE

Bakgrunn:

Ny lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), som trådte i kraft 1.1.2012, gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter ansvar for å fremme folkehelsen. Formålet med folkehelseloven er:

- **Å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller.**

Folkehelsearbeidet skal:

- **Fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold.**
- **Bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.**

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. **Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid i alle kommunens sektorer.**

Regjeringen har gjennom ulike meldinger til stortinget presentert strategier for å styrke folkehelsearbeidet og legge til rette for sunne helsevalg.

- I Meld. St. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen -God helse- felles ansvar, satt regjeringen et tydelig fokus på sosiale ulikheter i helsetilstand og levealder. De presiserte at helsetilstanden i Norge generelt er god, men at det er store fordelingsulikheter. Regjeringens mål for folkehelsearbeidet var:
 - **Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder**
 - **Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel**
 - **Reduserte sosiale helseforskjeller**
 - **Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.**
- I Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter, presenterer regjeringen strategier for å styrke folkehelsearbeidet og legge til rette for sunne helsevalg. Regjeringen vil utvikle en helsepolitikk som skaper muligheter for hver enkelt av oss til å ta ansvar for egen helse. Meldingen bygger på målene fra Meld. St 34 (2012-2013) men har følgende innsatsområder:
 - **Psykisk helse skal integreres som en likeverdig del av folkehelsearbeidet**
 - **Arbeidet med livsstilsendring skal få en ny og mer positiv vinkling**
 - **Det skal utvikles en moderne eldrepolitikk med vekt på aktivitet og deltakelse.**

- Samarbeidet på tvers av sektorer skal styrkes for å skape et samfunn som fremmer helse og trivsel.
- Hensynet til befolkningens helse skal få større plass i steds-, nærmiljø- og lokalsamfunnsutviklingen.

Føringer for interkommunalt samarbeid:

Alle er enige i at det er store samfunnsgevinster i å være i forkant og bevare den gode helsen framfor å løpe etter oppstått sykdom for å reparere.

Det strategiske og langsiktige folkehelsearbeidet foregår først og fremst utenfor helsesektoren - i barnehager, på skoler, i idretten og frivilligheten, innenfor kulturlivet, på arbeidsplassen, i planetaten osv.

Politikere, kommuneledelse og fagmiljøer i Hallingdal tar dette på alvor og ønsker økt satsning på folkehelseiltak i befolkningen. Derfor er det opprettet en interkommunal folkehelsegruppe som skal samarbeide om gode, målrettede folkehelseiltak i dalen.

Status folkehelsearbeid i Hallingdal:

Folkehelsegruppa i Hallingdal har til nå hatt et særlig fokus på barn og ungdom, deriblant fysisk aktivitet i skolen. I tillegg har det vært nødvendig for kommunene å jobbe sammen for å få på plass det lovpålagte oversiktsdokumentet. Oversiktsdokumentet inneholder en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og mulige påvirkningsfaktorer. Statistikkbanken utarbeidet av Folkehelseinstituttet har sammen med lokalt gjennomførte «Ung data» undersøkelser, og kunnskap fra den enkelte kommune dannet grunnlaget for oversikten.

I forbindelse med kommunevalget 2015 har folkehelsegruppa jobbet sammen om presentasjon til folkevalgtopplæringen.

I mandatet står det at folkehelsegruppa: «Skal samarbeide med Kommuneoverlegeforum og Miljørettet Helsevern gjennom Felles Folkehelseforum.»

Dette samarbeidet har resultert i handlingsdokumentet «Handlingsplan for felles folkehelsearbeid i Hallingdal 2016 – 2019».

Mål:

Målet med handlingsplanen er å synliggjøre innsatsområder og arbeidsmetoder for kommunens plan- og utviklingsarbeid. Dokumentet skal forankres, tas hensyn til og være synlig i arbeidet som foregår i alle kommunenes sektorer. Målet er å skape et samfunn som styrker helsen i befolkningen. Alle som jobber i kommunene har et folkehelseansvar og må være bevisst sitt arbeid i bekjempelsen av den moderne svartedauden.

Handlingsplan for folkehelsearbeid i Hallingdal 2016 -2019

Tatt til orientering RU / - 16

Overordna prinsipp	Tverrfaglig forankring Befolkningsretta Helsefremmende			
Innsatsområder	MÅL	TILTAK	ANSVAR	FRIST
1. Kommunalt planarbeid og saksbehandling	• Bidra til at folkehelseperspektivet i kommunene synliggjøres og ivaretas i alle kommunale planer og saker som framlegges for politisk behandling	1. Årlig utvidet folkehelseforum 2. Arena for tverrsektorielt folkehelse arbeid i alle kommuner 3. Etablere system for å utrede konsekvenser for folkehelse i alle saker til politisk behandling	MHVH, KOLF, Folkehelsegruppa Folkehelsekontoret ansvar på Gol Folkehelsegruppa v Ingunn og Hilde lage forslag til sjekklister	Januar-17 Sept-16 Klar utgang 2016
2. Barn og ungdom	• Økt fysisk aktivitet blant barn og unge • Sunne matvaner på arenaer der kommunen er involvert • Gi alle barn og unge mulighet til fullverdig	1. Fysisk aktivitet i skole og SFO 2. Politisk vedtak om å følge nasjonale kostråd for mat som serveres på skoler og i barnehager. 3. Utstyrsutlån 4. Tverrfaglig samarbeid	Møte med Buskerud idrettskrets 10.06.16 Følges opp i hver kommune. Politisk sak i hver kommune. Hilde lage utkast til saksframlegg	Status til møte 1.sept Utgang 2016

	deltakelse i samfunnslivet, uavhengig av tilhørighet. • Fremme mestring og psykisk helse gjennom alle deler av oppveksten. • Redusere andelen som introduseres for rus tidlig i livet • Gjennomføre Ungdata hvert 3-4.år (følge fylket)	omkring psykisk helse 5. Gratis kjernetid i barnehage 6. Mobilfrie skoler 7. «Kjærlighet og grenser» 8. Se den enkelte elev i skolen, erfaringsdeling mellom skolene og kommunene 9. Støtte opp om og bidra til videreutvikling av ungdomslosene i u. skole og vgs. 10. Aktiv skolevei 11. Ungdata 2017 (hele Buskerud)	Eks: Sykkelaksjon el «Beintøft». Skolen. Ingunn koordinator i Gol	Skoleåret 2016/17 Våren 2017
3. Frivillighet	• Stimulere til økt deltagelse i frivillige lag og foreninger. • Tilbud som treffer flest mulig.	1. Formalisert samarbeid med kommunene 2. Frivillighetsplan i kommunene 3. Frivillighetssentral i alle kommunene. 4. Politisk vedtak om å følge nasjonale kostråd for alle lag/foreninger og arrangement som mottar støtte fra kommunen 5. Kompetanseheving for trenere/voksenpersoner i frivillige lag og foreninger	Folkehelsegruppa avtale møte med Frivillighetssentralene Folkehelsegruppa drøfte med lag og foreninger. Hol har vedtak på dette. Politisk sak opp i hver kommune.	Nyåret 2017 Utgangen av 2016

4. Friluftsliv	• Øke bruken av friluftsmulighetene som finnes i Hallingdal. • Legge til rette for at flest mulig/alle? kan benytte seg av nære friluftsområder. • Introdusere flere barn for bruk av naturen i barnehage, skole, SFO og fritid. • Legge til rette for attraktiv aktiv transport	1. En tur-dag pr uke i barnehage og på småskoletrinnet. 2. Etablere friluftsråd for Hallingdal. 3. Bygge friluftsvaremerke i samarbeid med næringsutvikling. 4. Arealplanlegging.	Folkehelsegruppa v Jørunn utrede mer (løfte opp i Regionrådet?)	Utgangen av 2016
5. Eldre	• Aktive eldre • Økt deltakelse i frivilligheten • Aktivitetstilbud på dagtid • Motivere og støtte opp om frivillig, egenstyrete aktiviteter og grupper	1. Støtte arbeid med dagsentertilbud (mobile eldresenter/læring og mestringssenter/livslyst, se Åsnes og Sandefjord kommune). 2. Opplæring og ivaretagelse av frivillige besøks- og aktivitetsvenner		
6. Stedsutvikling	• Helsefremmende stedsutvikling	1. Støtte opp om stedsutviklingsprosjekter i regi av Regionrådet. 2. Deltakelse på Folkehelsekonferansen 2016	Folkehelsegruppa skal påse at folkehelsehensyn tas. Representanter fra folkehelsegruppa	Okt-16